

Tvarosloví

Typy deklinací:

1. deklinace jmenná: substantiva, adjektiva a participia ve jmenném tvaru, adjektiva posesivní, základní číslovky (kromě 1, 2)
2. Deklinace zájmenná; také číslovky 1 a 2
3. Deklinace složená: složená adjektiva (pozitivní a komparativní), participia ve složeném tvaru, řadové číslovky + některá pronomina posesivní

Gramatické kategorie:

genus/rod, numerus/číslo, casus/pád, určitost, gradus/stupeň

exponentem je **flexe**

1. **Kategorie pádu**: teoreticky 7 pádů ve třech číslech (prakticky je koncovek daleko méně – synkretismus: N=A, V=N, G=A, D=L, dříve genitivus-ablativus)

nominativus, vocativus, genitivus (posesivní, odlukový, partitivní, numerický, záporový, supinový), dativus, accusativus, locativus, instrumentalis

Redukce počtu pádů je výsledkem:

- a) vyrovnávání (synkretismu)
- b) zániku pádů – vokativ
- c) zániku schopnosti skloňovat (např. bulharština)

Souhláskové alternace – ve slovanských jazycích se projevují 2 protichůdné tendence – palatalizace a zachování původního tvarotvorného základu

2. **Kategorie rodu** – masculinum, femininum, neutrum

rod x sexus „přirozený rod“

subkategorie životnosti

3. **Kategorie čísla** – singularis, dualis, pluralis

4. **Kategorie určitosti** – složená deklinace adjektiv – např. G dobra-jego

5. **Kategorie stupně** – někdy považována za slovotvorbu

Substantiva

původně klasifikace podle kmenů (vokálníké a konsonantické):

o – kmeny   jo – kmeny   ijo – kmeny

u – kmeny

a – kmeny   ja – kmeny   ija – kmeny

i – kmeny

n- kmeny

ṽ/ú-kmeny

s- kmeny

r- kmeny

nt- kmeny

Slovesa

- na základě kmenotvorné přípony rozdělujeme i slovesa do tříd
- konjugace - vzniklo nové:

futurum,

kondicionál,

imperativ,

imperfektum,

perfektum (složitý systém časů, hlavně minulých)

vznik participií společně s větví baltskou,

částečně pomocí prefixů a některých sufixů vznik vidovosti

- formálně bylo tvoření slovesných tvarů založeno na rozlišování kmene přítomného a infinitivního
- **jmenné tvary slovesné** - patří sem infinitiv, supinum, participia